

A Composition of Chuan Nong Long Tai Song from
Local Identity to Enhance Soft Power
การประกอบสร้างบทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” จากอัตลักษณ์พื้นถิ่นสู่พลังซอฟต์พาวเวอร์

Watsaranan Chuthap*

วัชรนันท์ ชูทัฬห*

Faculty of Education, Surattthani Rajabhat University

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

*Corresponding Author, E-mail: watsaranan@hotmail.com

Article Info

- Received: February 8, 2023
- Revised: August 25, 2023
- Accepted: August 26, 2023
- Available Online: August 29, 2023

Abstract

The objective of the article is to study the song "Chuan Nong Long Tai" sung by Nat Rachen and Kluai Stamp on the issue of bringing vernacular identities to create songs and soft power. The result showed that “Chuan Nong Long Tai” song used southern identity in terms of words, southern idioms, melodies of Manohra poems, tourist attractions, folk traditions, and habits of the local people written as lyrics and melody. Soft power appears in 3 forms: 1) standstill acceptance, which can be seen from the large number of listeners listening to this song until it becomes a popular trend; 2) reproduction of songs by transforming them into popular cultural media; 3) the power to attract travelers to experience tourist attractions according to the song. Therefore, this song is a public relation tool that can reach a wide range of target groups. It helps to see ways to apply it as a business strategy and a guideline for applying social and cultural capitals for commercial use to create a creative economy.

Keywords: Chuan Nong Long Tai, Identity, Soft Power, Southern

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” ขับร้องโดย เน้นท ราเชนทร์ และกล้วย แสตามป์ ในประเด็น การนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นมาประกอบสร้างเป็นบทเพลงและพลังซอฟต์แวร์ ผลการศึกษาพบว่า บทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” ใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นใต้ทั้งการใช้คำ สำนวนถิ่นใต้ ท่วงทำนองของกลอนมโนราห์ สถานที่ท่องเที่ยว ประเพณีพื้นบ้าน และอุปนิสัยของคนพื้นถิ่นมาประกอบสร้างเป็นเนื้อหาและท่วงทำนองเพลง ส่วนด้านซอฟต์แวร์ปรากฏ 3 รูปแบบ คือ 1) การยอมรับโดยชุมชน ซึ่งดูได้จากความสนใจในการเปิดเข้าไปฟังบทเพลงนี้จำนวนมากจนเกิดเป็นกระแสนิยมขึ้น 2) การนำบทเพลงมาผลิตซ้ำ โดยการแปรรูปเป็นสื่อวัฒนธรรม ประชานิยม และ 3) อำนาจดึงดูดให้ปรารถนาจะเดินทางมาสัมผัสแหล่งท่องเที่ยวตามบทเพลง บทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” จึงเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ในวงกว้าง ช่วยให้เห็นช่องทางการปรับใช้เป็นกลยุทธ์ทางธุรกิจและเป็นแนวทางในการนำต้นทุนทางสังคมและต้นทุนทางวัฒนธรรมมาปรับใช้ในเชิงพาณิชย์ จนเกิดเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ขึ้นได้

คำสำคัญ: ความเป็นถิ่นใต้, ชวนน้องล่องใต้, ซอฟต์แวร์, อัตลักษณ์

บทนำ

บทเพลงจัดเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งตามนิยามความหมายอย่างกว้างหรือความหมายโดยทั่วไป ตามที่ Sadchapan (2010) ให้นิยามไว้ว่า “วรรณกรรม” หมายถึง เอกสารทั่วไปที่เขียนขึ้นเพื่อแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก สื่อความเข้าใจ และอธิบายสิ่งต่าง ๆ หรืออีกนัยหนึ่ง หมายถึง หนังสือและข้อเขียนทุกชนิดทุกประเภท จากนิยามความหมายดังกล่าวจึงจัดบทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” เป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่ง และจะศึกษาเนื้อหาของบทเพลงนี้ในฐานะวรรณกรรมด้วย

“ชวนน้องล่องใต้” เป็นบทเพลงที่นิยมอยู่ในสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งติ๊กต็อก (TikTok) และยูทูบ (YouTube) เริ่มเผยแพร่ทางยูทูบในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2565 ผู้ขับร้องบทเพลงนี้คือ แน็ต ราเซนทร์ และกล้วย แสตมป์ ทั้งคู่เป็นศิลปินสังกัดค่าย ที.ไอ.จี เรคคอร์ด ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช แน็ต ราเซนทร์ เคยขับร้องบทเพลง “หมาตัวหนึ่ง” และ “หล่าวแล้วหล่าว” มาก่อน แต่กระแสความนิยมในกลุ่มผู้ฟังมีต่อบทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” มากกว่า แน็ต ราเซนทร์ เล่าในรายการ ครอบครัวยุคใหม่ออนไลน์ เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2565 (Ruenglaochaonee, December 7, 2022) ว่า ผู้แต่งคำร้องและทำนองคือ แม็ก โพล์คของ เป็นชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานีเคยมาเที่ยวที่จังหวัดนครศรีธรรมราชแล้วประทับใจในทัศนียภาพและศิลปวัฒนธรรมจึงนำเอาความประทับใจดังกล่าวมาเรียบเรียงเป็นเนื้อหาเพลง บทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” จึงเป็นเสมือนเรื่องเล่าที่พูดถึงคนบ้านใกล้เรือนเคียงด้วยความภาคภูมิใจ เพราะจังหวัดนครศรีธรรมราชกับจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีพื้นที่ติดกัน ต่างเป็นแหล่งรวมมรดกทางวัฒนธรรมของคนภาคใต้เช่นเดียวกัน ความเป็นภาคใต้ในบทเพลงดังกล่าวผู้เรียบเรียงและผู้ขับร้องจึงถ่ายทอดออกมาด้วยความรักและภาคภูมิใจในแผ่นดินมาตุภูมิจนผู้ฟังสัมผัสได้

นอกจากความโดดเด่นในการสะท้อนอัตลักษณ์พื้นถิ่นใต้แล้ว ความนิยมของคนในสังคมที่มีต่อบทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” ก็มีมาก ดังจะเห็นได้จากจำนวนผู้ฟังที่เปิดเข้าชมในยูทูบ โดยใน 1 เดือน นับจากที่บทเพลงนี้เผยแพร่เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2565 มีผู้เข้าชมมากถึง 4,000,000 คน ข้อมูลนี้ แน็ต ราเซนทร์ เล่าในรายการ ครอบครัวยุคใหม่ออนไลน์ (Ruenglaochaonee, December 7, 2022) ปัจจุบันมีผู้เข้าชมบทเพลงนี้แล้วจำนวน 43,000,000 คน (TIG Record, November 7, 2022) (ข้อมูลวันที่ 23 พฤษภาคม 2566) และสร้างปรากฏการณ์ทางสังคมหลายประการคือ 1) มีผู้นำบทเพลงนี้มาแต่งคำร้องในลักษณะร้องต่อกันคือบทเพลง “ชวนพี่ล่องใต้” ขับร้องโดย ฝ่าย กรรติมา และกุกโก รุ่งทิวา ได้รับความนิยมจากผู้ฟังมากเช่นกัน โดยใน 1 สัปดาห์ ที่บทเพลง “ชวนพี่ล่องใต้” เผยแพร่ในยูทูบมีผู้เข้าชมมากถึง 1,200,000 คน TIG Record (November 22, 2022) บทเพลงนี้จึงเป็นอีกบทเพลงที่โด่งดังตามกันมา และได้สร้างชื่อเสียงให้กับศิลปินใหม่ด้วย 2) ศิลปินหรือคนอื่น ๆ นำบทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” มาขับร้องตามความถนัด เช่น เจน เจ้าคะ กับ แก้ว เกริกพล (Fuu Function, December 18, 2022) หนึ่ง ปัทมา (Ning Patthama, December 15, 2022) ฤกษ์แปง ปุณยธร (Khanna Pop Music, February 24, 2023) ปิ่นโต กับ กิม ชญาภา (O2 band [OFFICIAL], November 26, 2022) และเก่งชัย กับ ปิยะณัฐ (Keyrecords, January 6, 2023) ส่วนบทเพลง “ชวนพี่ล่องใต้” ก็มีศิลปินอื่น ๆ นำมาขับร้องด้วยเช่นกัน อาทิ ลิลลี่ ได้หมดถ้าสดชื่น (Daimodthasodchuen Music Record, December 4, 2022) นิตา ลลดา (Nita Lalada, December 9, 2022) และฟลุ๊ค สิริมาส กับ เฟิร์น สิริพร (HmmHm STUDIO, February 24, 2023) เป็นต้น จะเห็นว่าปรากฏการณ์ทางสังคมดังกล่าวทำให้เห็นพลังซอฟต์แวร์ (Soft Power) หรืออำนาจเหนี่ยวนำที่ทำให้เกิดการผลิตซ้ำของสื่อวัฒนธรรมประชานิยมและมองเห็นพลังดึงดูดให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว โดยมีจุดหมายปลายทางอยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงสนใจศึกษาอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่นำมาประกอบสร้างเป็นบทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” และพลังซอฟต์แวร์ในบทเพลงนี้โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การประกอบสร้างอัตลักษณ์พื้นถิ่นในบทเพลง “ชวนน้องล่องใต้”

“อัตลักษณ์” ประกอบขึ้นจากคำว่า “อัต” (อัต - ตะ) หมายถึง ตัวเอง และ “ลักษณ์” หมายถึง สมบัติเฉพาะตัว (Royal Society of Thailand, 2013) เมื่อรวมความ “อัตลักษณ์” จึงหมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคล ชุมชน

เชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรม ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Identity “อัตลักษณ์” จึงเป็นคำที่ใช้เพื่อบ่งบอกความเป็นพวกเดียวกันผ่านสัญลักษณ์ ได้แก่ ภาษา ท่าทาง ภาพลักษณ์ และวัตถุต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องหมายแสดงตัวตนและสภาพแวดล้อมเฉพาะ บทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” นำอัตลักษณ์ถิ่นใต้มาใช้ประกอบสร้างเป็นเนื้อหาและท่วงทำนองเพลง ดังนี้

1) นำคำและสำนวนถิ่นใต้มาใช้ประกอบสร้างเป็นเนื้อหาของบทเพลง เช่น คำว่า ล่องใต้ แลหน้าง ตกหมึก เทียวงาน ไปหม้าย เป็นต้น ส่วนสำนวนถิ่นใต้ อาทิ พาน้องล่องใต้ นั่งเรือลงเล ดำดูปะการัง ไปแลหน้างลุงโนราห์ พอหวันบ้าย ๆ ไม่คิดหลอกฟัน ดังปรากฏในบทเพลง

“พี่จะพาน้องล่องใต้ไปเที่ยวทะเล นั่งเรือลงเล
ดำดูปะการัง พี่จะพาน้องตกหมึกตอนดึกทุกวัน
แล้วมานั่งชมจันทร์ ด้วยกันสองคน พี่จะพาน้อง
ไปแลหน้างลุงโนราห์ เทียวงานซึกพระสืบสาน
ประเพณี”

(TIG Record, November 7, 2022)

คำถิ่นใต้ที่นำมาประกอบเป็นบทเพลงนี้คือ “ล่องใต้” หมายถึง เที่ยวภาคใต้ “แลหน้าง” ในที่นี้หมายถึง ดูหนังตะลุง “ตกหมึก” หมายถึง ตกปลาหมึก “เทียวงาน” ในบริบทนี้ หมายถึง เที่ยวงานซึกพระหรือลากพระ และ “ไปหม้าย” หมายถึง ไปหมั้น ส่วนสำนวนถิ่นใต้ อาทิ “พี่จะพาน้องล่องใต้” หมายถึง พี่จะพาน้องไปเที่ยวภาคใต้ “นั่งเรือลงเล” ดำดูปะการัง หมายถึง นั่งเรือชมทะเลและดำน้ำดูปะการัง “ไปแลหน้างลุงโนราห์” หมายถึง ไปดูหนังตะลุงและมโนราห์ “พอหวันบ้าย ๆ” หมายถึง ตอนเย็น “ไม่คิดหลอกฟัน” หมายถึง ไม่คิดทิ้งขว้าง เป็นต้น จะเห็นว่าคำพื้นถิ่นนี้นอกจากเป็นหน่วยคำที่แสดงอัตลักษณ์ถิ่นใต้แล้ว ถ้อยคำ สำนวน น้ำเสียง และจังหวะการพูดยังเป็นเครื่องบ่งบอกอัตลักษณ์ของแต่ละจังหวัดด้วย

2) นำคำร้อง ท่วงทำนอง และเครื่องดนตรีของมโนราห์ มาเป็นเนื้อหาและท่วงทำนองของบทเพลง วิธีนี้ทำให้กลิ่นอายความเป็นพื้นถิ่นใต้ในบทเพลงเด่นชัดขึ้น ดังปรากฏในเนื้อเพลง

“ว่า ออ อา ออ แอ ว่า ออ แอ ออ อา
รักน้องนักษณา ... น้องรักพี่มั่งหม้าย
อยากชวนน้องเที่ยวใต้...มีแต่ของดีดี
ไหว้พระธาตุนครศรีฯ ... หลบมาจันดี
กราบพ่อท่านคล้าย ... พอหวันบ้าย ๆ
ไปน้ำตกกรุงชิง ... พี่รักใคร่รักจริง
อะ ไปหม้าย ไปหม้าย”

(TIG Record, November 7, 2022)

จากเนื้อเพลงจะเห็นว่าผู้แต่งเรียบเรียงโดยใช้กลอนสี่ตามขนบของกลอนมโนราห์ นำท่วงทำนองกลอนมโนราห์มาเป็นท่วงทำนองเพลงและนำเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงมโนราห์ เช่น ปี่ โหม่ง มาบรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีสากล คือ กีตาร์ และกลองชุด ทำให้เกิดการผสมผสานระหว่างความเป็นถิ่นใต้เข้ากับสมัยนิยม ประกอบกับบทเพลงนี้มีจังหวะสนุกสนาน ครื้นเครง ฟังง่าย ฟังแล้วรู้สึกไม่เก่าคร่ำครึ วิธีการประกอบสร้างตามรสนิยมของผู้ฟัง อาจจะเป็นอีกเหตุผลที่ทำให้บทเพลงนี้ครองใจผู้ฟังเป็นจำนวนมาก

3) นำบุคลิกและอุปนิสัยของคนพื้นถิ่นใต้มาแทรกไว้ในบทเพลง อาทิ ความเข้มแข็ง ดุดัน มั่นคง จริ่งใจ รักเดียวใจเดียว ซึ่งช่วยให้คนต่างพื้นที่เข้าใจความเป็นคนใต้มากขึ้น และภาพลักษณ์ของคนภาคใต้ที่ประกอบสร้างเป็นเนื้อเพลงนี้ยังดึงดูดใจให้คนต่างพื้นที่ปรารถนาจะเดินทางมาเยือนดินแดนที่คนพื้นถิ่นมีความมั่นคง จริ่งใจ ใสซื่อ ดังปรากฏในบทเพลง

“เด็กใต้สะอาด...ถึงอยู่ไม่หล่อ แต่หน้าไม่หม้อก็แล้วกัน
รักใคร่รักจริง..ไม่คิดหลอกฟัน...ถ้าไม่เชื่อฉันก็ไม่เป็นไร
อยากให้เธอมอง...ให้ถึงข้างใน...ว่าภายในใจนั้นมันใสซื่อ
ไม่เคยหลอกใคร...ให้เป็นกระบือ...เธอลองจับมือแล้วเดิน
ไปด้วยกัน”

(TIG Record, November 7, 2022)

จากเนื้อเพลงจะเห็นว่าผู้แต่งนำเสนอมาเป็นสัญลักษณ์หรือภาพแทนความเป็นหนุ่มใต้ที่แม้ว่ารูปลักษณ์ภายนอกจะไม่ได้หล่อเหลา งดงาม แต่ถ้ามองถึงความรักก็จะพบว่ามั่นคง หนักแน่น จริ่งใจ และรักเดียวใจเดียว นัยประวัติศาสตร์วัฒนธรรมภาคใต้ การที่ผู้ชายชวนสาวคนรักกลับบ้านมีนัยแฝงว่าอยากให้คนรักและคนในครอบครัวได้รู้จักกัน พร้อมจะให้คนรักเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตและสร้างครอบครัวไปด้วยกัน ซึ่งก็คือการรักจริงหวังแต่งงานนั่นเอง

4) นำสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของภาคใต้มาเป็นเนื้อหาของเพลง อาทิ ทะเล น้ำตกกรุงชิง อำเภอจันดี วัดธาตุน้อย พ่อท่านคล้าย ไอ้ไข่วัดเจดีย์ หนึ่งตะลุง มโนราห์ และประเพณีชักพระ เป็นต้น ดังปรากฏในบทเพลง

“พี่จะพาน้องล่องใต้ ไปเที่ยวทะเล นั่งเรือลงเล
คำดูปะการัง พี่จะพาน้องตกหมึก ตอนดึกทุกวัน
แล้วมานั่งชมจันทร์ด้วยกันสองคน พี่จะพาน้องไปแล
หนึ่งลุงโนราห์ เทียงงานชักพระ สืบสานประเพณี
ไปขอพรไอ้ไข่ สุขใจวัดเจดีย์ ขอให้สองเรานี้
รักกันตลอดไป ว่า ออ ว่า ออ”

(TIG Record, November 7, 2022)

จากเนื้อเพลงจะเห็นว่าผู้แต่งนำความโดดเด่นของจังหวัดนครศรีธรรมราชไม่ว่าจะเป็น 1) ทะเล 2) น้ำตกกรุงชิง สถานที่ท่องเที่ยวโด่งดังของอำเภอนบพิตำ 3) วัดธาตุน้อย อำเภอช้างกลาง ที่สร้างโดย พระครูพิศิษฐ์อรรถการ อดีตเจ้าอาวาสวัดสวนขัน หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “วัดจันดี” หรือ “วัดพ่อท่านคล้าย” คนในพื้นที่นับถือและเชื่อว่าวาจาสิทธิ์ สรรเสริญไม่เนาเปื่อย 4) ไอ้ไข่วัดเจดีย์ อำเภอสิชล เชื่อกันว่าศักดิ์สิทธิ์ในการ “ขอได้ไหว้รับ” ไอ้ไข่วัดเจดีย์จึงเป็นที่พึ่งทางใจของคนในสังคม และ 5) นำการแสดงพื้นบ้าน เช่น หนึ่งตะลุง มโนราห์ และประเพณีชักพระ มาเป็นเนื้อเพลง

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าบทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” นำต้นทุนทางสังคมและต้นทุนทางวัฒนธรรมของคนภาคใต้มาเป็นวัตถุดิบในการประกอบสร้างเป็นคำร้องและท่วงทำนอง อาทิ ทรัพยากรธรรมชาติ ปุชนิยมบุคคลที่สำคัญของจังหวัด การแสดงพื้นบ้าน ประเพณีพื้นบ้าน และอุปนิสัยใจคอของคนพื้นถิ่น บทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” จึงเป็นวรรณกรรมเพลงที่มีความโดดเด่นในการสะท้อนอัตลักษณ์พื้นถิ่นใต้ได้อย่างเข้มข้น ขณะเดียวกันชื่อของบทเพลงก็แฝงถึงการเชิญชวนให้มาท่องเที่ยวที่จังหวัดนครศรีธรรมราช หรืออีกนัยหนึ่งคือ บทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” เป็นสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในรูปของสื่อวัฒนธรรมประชานิยม

พลังซอฟต์แวร์ในบทเพลง “ชวนน้องล่องใต้”

ซอฟต์แวร์เป็นแนวคิดที่พัฒนาโดย โจเซฟ เอส ไน (Joseph S. Nye) นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ของสถาบันจอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard's Kennedy School of Government) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทั้งด้านวิชาการและด้านการเมือง เพราะเคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยกระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงกลาโหมในสมัยที่ บิล คลินตัน เป็นประธานาธิบดี (Chanrueng, October 28, 2021; Kantaluck, 2012)

นักวิชาการหลายท่านพยายามแปลคำว่า ซอฟต์แวร์ ซึ่งมีหลายนิยาม อาทิ อำนาจอ่อน อำนาจนุ่ม อำนาจละมุน อำนาจโน้มนำ อำนาจโน้มน้าว อำนาจแบบฉลาด หรือแม้แต่อำนาจทางวัฒนธรรม Chanrueng (October 28, 2021) กล่าวว่า ซอฟต์แวร์เป็นอำนาจในการชักจูงหรือโน้มน้าวให้ปฏิบัติตามที่ตนประสงค์ โดยการสร้างเสน่ห์ ภาพลักษณ์ ความชื่นชม และความสมัครใจ จึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ความนิยมชมชอบ มุมมองแนวคิดของผู้คน และดึงดูดให้รู้สึกมีส่วนร่วมกับวัฒนธรรมนั้น ๆ

Kantaluck (2012) กล่าวเพิ่มเติมว่า องค์ประกอบสำคัญของซอฟต์แวร์มี 3 ประการ ได้แก่ 1) วัฒนธรรม 2) ค่านิยม และ 3) นโยบายต่างประเทศ โดยกลไกที่ก่อให้เกิดซอฟต์แวร์ ประกอบด้วย 1) ความงาม (Beauty) 2) ความรุ่งเรือง (Brilliance) และ 3) ความอ่อนโยน (Benignity) ซึ่งเมื่อนำกรอบแนวคิดสำคัญนี้มาวิเคราะห์บทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” ทำให้มองเห็นพลังซอฟต์แวร์ ดังต่อไปนี้

1) ซอฟต์แวร์ในรูปแบบการยอมรับด้วยความเต็มใจ อำนาจของการจําานหรือการยอมรับ โดยคุณนี้มีมองเห็นได้จากจำนวนของผู้เข้าไปเปิดฟังบทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” ด้วยความสมัครใจผ่านช่องทางการเผยแพร่ยูทูปจนเกิดเป็นกระแสนิยมของมหาชน ดังภาพตัวอย่างแสดงจำนวนผู้เข้าไปเปิดฟังบทเพลงนี้

ภาพ 1 จำนวนผู้เข้ารับชมและรับฟังเพลงชวนน้องล่องใต้
ที่มา: TIG Record (November 7, 2022)

ในช่อง ที.ไอ.จี เรคคอร์ด (TIG Record, November 7, 2022) ผู้ฟังได้แสดงความคิดเห็นต่อบทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” ดังตัวอย่าง

ผู้ฟังคนที่ 1 ได้แสดงความคิดเห็นว่า “เป็นสาวเหนือ เกือบจะได้เป็นสะใภ้ได้ค๊ะ แต่ก็ยังชอบ ชอบวัฒนธรรม ชอบภาษา ชอบอาหาร ชอบทุกอย่างที่เป็นไต้อยู่ค๊ะ เพลงพี่บ่าวเพราะมาก ๆ เป็นกำลังใจให้ถึง 100 ล้านวิวนะค่า จากใจสาวเหนือค่า ปกติไม่แม่นทีให้ใครน้า”

ผู้ฟังคนที่ 2 ได้แสดงความคิดเห็นว่า “เป็นเพลงที่แต่งได้ดีมาก ๆ เลยครับ เพราะและเรียบเรียงสถานที่สำคัญ ของภาคใต้และศิลปวัฒนธรรมใต้ได้สุดยอดอย่างโนรา ถึงผมเป็นคนอีสานแต่ชอบมากครับผสมดนตรีท้องถิ่น สุดยอด ครับขอชื่นชม”

ผู้ฟังคนที่ 3 ได้แสดงความคิดเห็นว่า “เป็นคนใต้ค่ะ ฟังครั้งแรกก็ชอบมากค่ะ เพลงสำเนียงใต้ มีเสน่ห์ ส่งเสริม การท่องเที่ยว และวัฒนธรรมอันดีงามของบ้านเรา ดีใจที่มีเพลงดี ๆ แบบนี้ออกมา ขอให้ถึง 100 ล้านวิวนะคะ เอาใจช่วยค่ะ”

ผู้ฟังคนที่ 4 ได้แสดงความคิดเห็นว่า “เพลงเพราะมากสำเนียง ท่วงทำนองเป็นเอกลักษณ์ดินเนอร์ของท้องถิ่น อีสาน มีเสียงพิณ เสียงแคน ของใต้ก็มีเสียงปี่เป็นเอกลักษณ์ ชอบบออะ รักเลย เปิดฟังหลายรอบ”

ผู้ฟังคนที่ 5 ได้แสดงความคิดเห็นว่า “สุดยอดเลยครับ ทั้งคนแต่ง แต่งออกมาเป็นเพลงที่ผสมผสาน เรื่องรัก การท่องเที่ยวภาคใต้ และวัฒนธรรมอันดีงามของภาคใต้ และนักร้องถ่ายทอดบทเพลงได้สมบูรณ์เลยครับ”

ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ฟังสรุปได้ว่า ผู้ฟังชื่นชมบทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” ก็เพราะเป็นเพลงที่แสดงให้เห็น วัฒนธรรมของคนภาคใต้มีเสน่ห์ ส่งเสริมการท่องเที่ยว มีความไพเราะ มีท่วงทำนองที่เป็นเอกลักษณ์ มีการผสมผสาน ระหว่างความรักของหนุ่มสาวกับการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมของคนภาคใต้เข้ากันได้อย่างกลมกลืน และที่สำคัญ ผู้ขับร้องมีความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อเพลงออกมาได้อย่างสมบูรณ์ ความนิยมชมชอบของผู้ฟังนี้ทำให้เกิด เป็นซอฟต์แวร์เวอร์ชัน

2) ซอฟต์แวร์เวอร์ชันในรูปแบบของการนำบทเพลงดังกล่าวมาผลิตซ้ำ ด้วยวิธีนำเอาบทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” มาแปรรูป ซึ่ง Sadchapan (2015) กล่าวว่า การแปรรูป หมายถึง การเปลี่ยนแปลงรูปแบบของวรรณกรรมรูปแบบ หนึ่งไปเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ด้วยกลวิธีตัด เดิม เสริม ต่อ ย้าย ยุบ ย่อ ขยาย สลับ แปลง เปลี่ยน ส่วนที่เป็นเนื้อหา ผ่านกระบวนการคิดสร้างสรรค์ของผู้แปรรูป อันเป็นกลวิธีทางวรรณศิลป์ ดังจะเห็นได้จาก บทเพลง “ชวนพี่ล่องใต้” ที่ขับร้องโดย ฝ่าย กรรติมา และก๊กไก่อ รุ่งทิวา ดังตัวอย่างในภาพ 2

ภาพ 2 จำนวนผู้เข้ารับชมและรับฟังเพลงชวนน้องล่องใต้
ที่มา: TIG Record (November 22, 2022)

ดังนั้นจะเห็นว่ากระบวนการแปรรูปนี้ได้ทำให้เกิดกระบวนการสร้างสรรค์และเกิดกระบวนการเสพสื่อวัฒนธรรม ประชานิยมในวงกว้างขึ้นและสามารถเผยแพร่ได้หลากหลายช่องทางขึ้นด้วย อันเป็นกระบวนการสืบทอดสร้างสรรค์ ที่ทำให้เกิดการดำรงอยู่ของต้นฉบับในบริบทใหม่ ดังที่ Sadchapan (2015) กล่าวว่า การแปรรูปเป็นศาสตร์ของ การสืบทอดและสร้างสรรค์วรรณกรรมให้ดำรงอยู่ในรูปแบบอย่างใหม่ท่ามกลางบริบท เฉกเช่นที่นักร้องหลายคน นำเอาบทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” มาดัดแปลงปรุงแต่งให้สอดคล้องกับความถนัดและรสนิยมความชอบของตนเอง

3) ซอฟต์แวร์ในรูปแบบของอำนาจเหนี่ยวนำจึงทำให้เกิดการอยากเดินทางมาสัมผัสแหล่งท่องเที่ยวตามที่ปรากฏในบทเพลง บทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” ไม่เพียงแต่มีเนื้อหาและท่วงทำนองที่เป็นจุดดึงดูดใจสำคัญ ภาพประกอบวีดิทัศน์ก็เป็นอีกปัจจัยที่ก่อให้เกิดอำนาจเหนี่ยวนำสู่การผลักดันให้ผู้ฟังอยากมาเยือนดินแดนภาคใต้ ดังนั้น สุนทรียรสและสุนทรียภาพ ในบทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” จึงเป็นซอฟต์แวร์สำคัญที่ทำให้เกิดอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามมา ซึ่งสร้างมูลค่าทั้งทางด้านเศรษฐกิจและช่วยสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นกับคนในชุมชนผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นด้วย

“ชวนน้องล่องใต้” ในฐานะวรรณกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว

บทเพลงจัดเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งแต่ขึ้นเพื่อความบันเทิง จรรโลงใจ Thaothampitak (2016) กล่าวว่า บทเพลงเป็นวรรณกรรมที่เข้าถึงคนในสังคมได้ง่ายกว่าวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ เพราะมีขนาดสั้น มีท่วงทำนองอันเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบทเพลง มีการเลือกใช้คำ มีการใช้สัมผัส วลี หรือประโยคที่เหมาะสมกับความยาวของจังหวะ ทำให้จดจำได้ง่าย ด้านเนื้อหาของบทเพลงนำเสนอหลากหลายมิติ ทั้งด้านความรัก การทำงาน หรือการนำเสนอเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ณ ขณะนั้น ตลอดจน เป็นเครื่องมือสื่อสารประชาสัมพันธ์ข่าวสารบ้านเมือง หรือแม้แต่แนะนำให้ผู้รู้จักกับแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดต่าง ๆ ดังเช่น บทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” ที่แนะนำสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช

“ชวนน้องล่องใต้” เป็นบทเพลงที่โดดเด่นในการหยิบยกเอาแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดนครศรีธรรมราช มาบอกเล่าให้คนต่างพื้นที่ได้รับทราบ เมื่อมองในฐานะวรรณกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำให้มองเห็นว่าบทเพลงนี้มีนัยแฝงการรณรงค์ส่งเสริมเชิญชวนให้มาท่องเที่ยวที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวให้ได้สัมผัสทั้งในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กล่าวคือ ด้านการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ มีการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดไม่ว่าจะเป็น น้ำตก ทะเล หรือกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อาทิ การนั่งเรือชมทัศนียภาพ การดำน้ำดูปะการัง การตกปลาหมึก และการนั่งชมบรรยากาศยามเช้าตอนพระอาทิตย์ขึ้นหรือตอนค่ำนั่งชมพระจันทร์ ดังปรากฏในบทเพลง

“พี่จะพาน้องล่องใต้ ไปเที่ยวทะเล นั่งเรือ ลงเล
ดำดูปะการัง พี่จะพาน้องตกหมึก ตอนดึกทุกวัน
แล้วมานั่งชมจันทร์ด้วยกันสองคน”

(TIG Record, November 7, 2022)

จากเนื้อหาในบทเพลงสะท้อนการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้อัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญมาเป็นจุดขายหรือจุดดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวของจังหวัดและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเลือกจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจุดหมายปลายทางของการเดินทาง

ส่วนด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้นำทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน โบราณวัตถุ การแสดงพื้นบ้าน ประเพณีพื้นบ้าน วิถีชีวิต ความเชื่อ ความศรัทธา ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเป็นจุดขาย อาทิ วัดพระบรมธาตุนครศรีธรรมราช วัดพระธาตุน้อย วัดเจดีย์ หนังกะลุ้ง มโนราห์ ประเพณีชักพระ ใ้ไข่ และพ่อท่านคล้าย ตลอดจน ข้อความเชิญชวนให้มาท่องเที่ยวในท่วงทำนองของกลอนมโนราห์ อันเป็นอัตลักษณ์ของคนภาคใต้ เป็นต้น และใช้เพื่อเป็นสื่อกลางในการปลูกฝังความสนใจจากนักท่องเที่ยวด้วย ดังปรากฏในบทเพลง

“ว่า ออ ออ ออ แอ ว่า ออ แอ ออ ออ รักน้องหนักหนา
 น้องรักพี่มั่งหม้าย ออยากชวนน้องเที่ยวเมืองใต้ มีแต่ของดีดี
 ไหว้พระธาตุนครศรีฯ หลบมาจันดี กราบพ่อท่านคล้าย
 พอวันบ้าย ๆ ไปน้ำตกรุงชิง พี่รักใคร่รักจริง อะไปหม้าย
 ไปหม้าย”

(TIG Record, November 7, 2022)

จะเห็นว่า บทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” เป็นวรรณกรรมประเภทสื่อดีวัฒนธรรมประชานิยมในฐานะเครื่องมือประชาสัมพันธ์รณรงค์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช ขณะเดียวกันวิถีทัศน์ประกอบเนื้อหาได้แสดงภาพและบรรยากาศแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชประจักษ์ชัดยิ่งขึ้น และที่สำคัญความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางวัฒนธรรม ความสะดวกสบายในการเดินทาง ทัศนียภาพที่สวยงาม อาหารการกินที่อุดมสมบูรณ์ และความเป็นมิตรไมตรีของคนพื้นถิ่นคือภาพลักษณ์ที่นำมาใช้เป็นจุดขายและเป็นจุดสร้างความภาคภูมิใจให้นักท่องเที่ยวรู้สึกว่าคุณค่าที่ได้เดินทางมาที่จังหวัดนครศรีธรรมราช อันเป็นหมุดหมายสำคัญที่ทำให้เกิดความรู้สึกว่าอยากมาเยือนจังหวัดนี้อีกครั้ง

บทสรุป

บทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” เป็นวรรณกรรมในรูปแบบของสื่อดีวัฒนธรรมประชานิยมที่นำเอาต้นทุนทางสังคมและต้นทุนวัฒนธรรมมาเป็นวัตถุดิบในการประกอบสร้าง นำเอาขนบการแสดงพื้นบ้านมโนราห์ อาทิต่างทำนองเครื่องดนตรี และคำกลอน มาผสมผสานเข้ากับดนตรีตามสมัยนิยม ทำให้บทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” มีความทันสมัย ขณะเดียวกันก็มีกลิ่นอายความเป็นภาคใต้รวมอยู่ กลิ่นอายความเป็นพื้นถิ่นที่บอกลอยอยู่ในบทเพลงอย่างลงตัว ทั้งในส่วนเนื้อหาของ วิถีทัศน์ และท่วงทำนอง ที่ผสมผสานเข้ากันอย่างแนบเนียนระหว่างความเป็นพื้นถิ่นกับสมัยนิยม หรือการนำเอาวัฒนธรรมดั้งเดิมมาปรับปรุงใหม่ให้สอดคล้องกับยุคสมัย การไม่ละทิ้งของเก่า ขณะเดียวกันก็ธารังไว้ซึ่งของใหม่ี่ อาจจะเป็นอีกเหตุผลที่ทำให้บทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” มีเสน่ห์ ดึงดูด จนมีผู้ติดตามฟังเป็นจำนวนมาก และที่สำคัญการที่ผู้แต่งบรรจงคัดสรรเลือกเฉพาะสถานที่โดดเด่น เป็นที่รู้จัก และมีชื่อเสียงมายาวนาน มาประกอบเป็นเนื้อเพลงนี้ นอกจากช่วยเกื้อหนุนให้บทเพลงดึงดูดคนฟัง โด่งดังในเวลารวดเร็วแล้ว ยังสนับสนุนให้เกิดเป็นพลังซอฟต์แวร์ขึ้นทั้งในส่วนของบทเพลงและสถานที่ท่องเที่ยวด้วย

จากกระแสความนิยมของมหาชน ทำให้เกิดเป็นพลังซอฟต์แวร์หรืออำนาจเหนี่ยวนำ ทำให้เกิดการนำเอาบทเพลงนี้มาผลิตซ้ำด้วยการแปรรูปเป็นสื่อดีวัฒนธรรมประชานิยม จนเกิดแรงจูงใจ ดึงดูด หรืออำนาจกระตุ้นทำให้รู้สึกปรารถนาจะเดินทางมาสัมผัสแหล่งท่องเที่ยวตามที่ปรากฏในบทเพลง ทำให้เกิดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่สร้างมูลค่าทั้งด้านเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นด้วย

บทเพลง “ชวนน้องล่องใต้” จึงเป็นตัวอย่างที่ดีของการนำต้นทุนทางสังคมและต้นทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรม ในรูปของสื่อดีวัฒนธรรมประชานิยม ที่มีจุดแข็ง คือ ความสุนทรีย์ะ ทั้งด้านสุนทรียรสและสุนทรียภาพ รสของความสุนทรีย์นี้ได้ก่อให้เกิดความรู้สึกดีมีค่า ซาบซึ้ง จึงง่ายต่อการเสพรับ สื่อดีวัฒนธรรมประชานิยมจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารประชาสัมพันธ์ได้เป็นอย่างดี และที่สำคัญเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ในวงกว้าง เหล่านี้จึงช่วยทำให้มองเห็นช่องทางในการนำมาปรับใช้เป็นกลยุทธ์ทางธุรกิจ ขณะเดียวกันก็ช่วยให้เห็นแนวทางในการนำต้นทุนทางสังคมและต้นทุนทางวัฒนธรรมมาปรับใช้ในเชิงพาณิชย์ จนเกิดเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ขึ้น และที่สำคัญยังสามารถขยายผลไปสู่การนำเอาของดีประจำถิ่นมาสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมรูปแบบอื่น ๆ หรือนำเอาศาสตร์ต่าง ๆ มาศึกษาต่อยอดเพื่อขยายผลการศึกษาให้กว้างขวางลุ่มลึกต่อไปได้อีกด้วย

References

- Chanrueng, C. (2021, October 28). What is soft power? *Prachatai*. Retrieved June 3, 2023, from <https://prachatai.com/journal/2021/10/95654>
- Daimodthasodchuen Music Record. (2022, December 4). *Chuan Nong Long Tai - Lilly Daimodthasodchuen [original] Nat Rachen X Kluai Stamp MV* [Video]. YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=G6dUIAkUgZY>
- Fuu Function. (2022, December 18). *Chuan Nong Long Tai -Jane Jaoka x Khao Kruekphol X DR.FUU BAND (Cover) [Live Session]* [Video]. YouTube <http://www.youtube.com/watch?v=PD8WubltqZk>
- HmmHmm STUDIO. (2023, February 24). *Chuan Nong Long Tai - Fluke Sirimas x Fern Siriporn [Cover Version]* [Video]. YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=rvEMXFcNWLQ>
- Kantaluck (pseudonym). (2012). Soft power based on Joseph Nye's concept. *Naval Strategic Studies Journal*, 84(2), 32 - 47.
- Khanna Pop Music. (2023, February 24). *Chuan Nong Long Tai - Tungpang Punyathorn [original] Nat Rachen X Kluai Stamp* [Video]. YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=mB5eSYi5b7s>
- Keyrecords. (2023, January 6). *Chuan Nong Long Tai (Cover) Kengchai Ft Piyanat [OFFICIAL MV]* [Video]. YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=9733wl8lovM>
- Nita Lalada. (2022, December 9). *Chuan Nong Long Tai - Nita Lalada [COVER VERSION]* [Video]. YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=OzA2kn4V1FQ>
- O2 band [OFFICIAL]. (2022, November 26). *Chuan Nong Long Tai - Pinto Feat. Kim Chayapa [Original] Nat Rachen X Kluai Stamp* [Video]. YouTube https://www.youtube.com/watch?v=QDNQG_2cwil
- Ning Patthama. (2022, December 15). *Chuan Nong Long Tai : Ning Pattama [Cover Version]/Original : Nat Rachen feat. Kluai Stamp* [Video]. YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=QmpCzBuXL0c>
- Royal Society of Thailand. (2013). *Royal institute dictionary 2011* (2nd ed). Bangkok: Nanmeebooks Publication.
- Ruenglaochaonee. (2022, December 7). *Live Krobkruabantueng, December 7, 2022* [Video]. YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=EPtQpcgay2Q>
- Sadchapan, R. (2010). *General knowledge of the Thai language*. Bangkok: Ramkhamhaeng University.
- Sadchapan, R.(2015). *Literary transformation, Volume 3: Literary transformation and electronic books*. Khonkaen: Khonkaen Printing Ltd.
- Thaothampitak, W. (2016). Song: Literature for promoting tourism. *The Journal of Social Communication Innovation*, 4(1), 63 - 72.
- TIG Record. (2022, November 7). *Chuan Nong Long Tai - Nat Rachen TIG Ft. Kluai Stamp (original) [4K OFFICIAL MV]* [Video]. YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=8gJJLDuETng>
- TIG Record. (2022, November 12). *Chuan Nong Long Tai - Kookkai Rungtiwa Feat Fai Kantima (original) [4K Official MV]* [Video]. YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=u8jilqVpLWI>